

เทศน์อบรมพระ ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๐๘

โลกแห่งธรรมะ

ท่านนักปฏิบัติทุก ๆ ท่านโปรดทำความเข้าใจกับตนเองว่า บัดนี้เราได้ก้าวเข้ามาสู่วงของพระศาสนาที่เรียกว่าวงแห่งธรรมะ หน้าที่ของผู้มีความเป็นอยู่ก็วงศาสนาในความ เป็นนักบวชของตน โปรดได้ทราบตนเสมอว่า แม้จะอยู่ในแผ่นดินเดียวกันที่เรียกว่าโลกก็ ตาม แต่ความเป็นอยู่ ความรู้สึก ความประพฤติด้านของนักบวชผู้อยู่ในวงแห่งพระ ศาสนา ย่อมมีความแตกต่างกันกับโลกทั่ว ๆ ไป จะยากจะง่ายจะลำบาก ผิดเคืองสะตวก อย่างไร ต้องเป็นผู้อุตสาหะพยายามดำเนินไปตามหน้าที่ที่เข้มทิศแห่งธรรมได้ซื่ออกไว้แล้ว อย่างใด อย่าปล่อยให้ความอดทนระอาใจเข้าแทรกสิงภายในใจ จะอยู่ในโลกแห่งธรรมะนี้ ไม่ได้

โลกที่อยู่ทั่วดินแดน เขาเป็นอยู่ด้วยความผิดเคืองความสะตวก ความสุขความทุกข์ ความยากความง่าย เช่นเดียวกันกับโลกแห่งธรรมะของเรา เพราะใครอยู่ที่ไหนก็มีเครื่อง บังคับที่จะให้ดำเนินกิจการงานทั้งยากและง่าย สิ่งบังคับนั้นได้แก่ธาตุขันธ์ ธาตุขันธ์นี้ทุก อากาที่มีอยู่ในตัวของเราและตัวของสัตว์ทั่ว ๆ ไป เป็นสิ่งจำเป็นจะต้องอาศัยเครื่อง บำรุงรักษาเสมอไป ถ้าขาดการบำรุงรักษาแล้ว ชีวิตจิตใจจะสืบทอดในร่างนี้ไปไม่ได้ ต้อง แดกสลายลงเพราะขาดปัจจัยเครื่องอุดหนุน เมื่อสิ่งจำเป็นซึ่งบีบบังคับให้เราจำต้องทำงาน เรื่องของงานยากบ้างง่ายบ้าง การไปการมาทุกอย่างเพื่อความจำเป็นอันนี้ ทุก ๆ คนและ ทุก ๆ ตัวสัตว์จึงฝ่าฝืนไปไม่ได้ จะยากจะง่ายลำบากขนาดไหนก็ต้องฝืนไป

เราอย่าเข้าใจว่าบ้านนี้เมืองนี้ บ้านโน้นเมืองโน้น ประเทศนี้ประเทศโน้น จะมีความ สะดวกกายสบายใจ ไม่มีสิ่งมารบกวนให้ได้รับความทุกข์ความเดือดร้อน โลกไหนก็คือโลก แห่งดินฟ้าอากาศ โลกแห่งธาตุขันธ์ซึ่งเป็นความจำเป็นเสมอตัวด้วยกัน ไม่มีใครจะฝ่าฝืน หรืออยู่เหนืออำนาจของโลกบีบบังคับคือธาตุขันธ์นี้ไปได้ สัตว์ตัวเล็ก ๆ ก็มีความจำเป็น เท่าตัวของตน สัตว์ตัวใหญ่ก็มีความจำเป็นเท่าตัวของตัวเอง มนุษย์และสัตว์ทุก ๆ ชั้นทุก ๆ ประเภท ย่อมมีความจำเป็นเท่าเทียมกันในการที่จะวิ่งเต้นชวนชวาย เพื่อจะลดหย่อนผ่อน ผันความบีบบังคับของธาตุขันธ์ให้เป็นไปพอประมาณ

เมื่อเป็นเช่นนั้นโลกกับธรรมจึงมีกิจการงานเป็นเครื่องดำเนินเช่นเดียวกัน จะผิดแปลก กันอยู่บ้างก็เพียงว่าทำตามหน้าที่หรือความจำเป็นและเพศของแต่ละฝ่ายเท่านั้น ส่วนเรื่อง

การทำงานที่แปลว่าการกระทำนั้นเหมือนกัน ฉะนั้นผู้อยู่ในโลกจึงต้องฝืนความลำบากด้วยการทำงานแสวงหารายได้ ไม่ฝืนก็เป็นไปไม่ได้ เพราะสิ่งที่บีบบังคับนั้นเป็นไปอยู่ตลอดเวลา ไม่ได้มีเวลาว่างเข้าสายบ่ายเย็น แม้ที่สุดเราจับประทานอิมมหาสาราญแล้วโรคภายในกายยังต้องมีขึ้น อาการใดที่เป็นไปอยู่ในกายไม่ปรกติ อาการนั้นแสดงว่าจะต้องการสิ่งเยียวยา เมื่อความจำเป็นเกิดขึ้นเช่นนั้น ผู้เป็นเจ้าของจะนั่งนอนใจไม่ได้ ต้องวิ่งเต้นชวนขายทุกวิถีทาง เพื่อสิ่งที่บกพร่องหรือจำเป็นซึ่งบีบบังคับอยู่นั้นให้ลดน้อยถอยลง

ฉะนั้นการงานของโลกกับการงานของธรรม จึงมีหน้าที่ดำเนินไปตามเพศของตนหรือตามความจำเป็นของตนแต่ละฝ่ายๆ ไม่มีโลกไหนจะอยู่เฉยๆ โดยไม่ต้องทำกิจการงานใดๆ ไม่กระทบความยากความลำบาก ความทุกข์ความผิดเคือง เพราะโลกนี้เป็นโลกที่อยู่ของผู้ผิดเคือง เป็นโลกที่อยู่ของบุคคลผู้ยุ่งยากและสัตว์ผู้จำเป็นที่จะต้องแสวงหาทุกๆ สิ่งซึ่งเป็นความจำเป็นแก่ตนเองมาเยียวยาเสมอ ถ้าตัวเองมีความเกียจคร้านและความโง่เขลาเบาปัญญา ไม่สามารถจะปกครองตนได้ ก็ยังมีความทุกข์ทวีคูณขึ้นเป็นลำดับในบุคคลและครอบครัวนั้นๆ หรือในสัตว์ตัวนั้นๆ

เพราะฉะนั้นกิริยาของสัตว์และบุคคลที่เคลื่อนไหวไปมาชักไขว้ ให้เราให้เห็นอยู่ทั้งบนแผ่นดิน บนอากาศ ตามบ้านตามถนนหนทาง เต็มไปด้วยสัตว์ด้วยบุคคลที่วิ่งชักไขว้กันอยู่เพื่อสิ่งจำเป็นซึ่งมีอยู่ภายในร่างกายของตนทั้งนั้น ผู้อยู่ในน้ำก็ต้องแสวงหาผู้อยู่บนบกก็ต้องแสวงหา อยู่ที่ไหนก็ต้องวิ่งว่อนกันอยู่เช่นนั้น ไม่มีใครจะอยู่เฉยๆ ได้ นี่โลกจำเป็นอย่างนี้ เรื่องโลกจำเป็นก็เกี่ยวกับเรื่องของเราตนเองจำเป็น คำว่าโลกนี้หมายถึงส่วนรวมทั้งหมดที่อยู่ด้วยกัน ท่านเรียกว่าโลก บุคคลและสัตว์รวมกันเข้ามาก ๆ ตลอดวัตถุสิ่งของทั้งหมดที่มีอยู่ในแผ่นดินนี้ รวมกันเข้าท่านเรียกว่าโลก จะโลกไหนก็ต้องเป็นโลกวิ่งเต้นชวนขายด้วยความทุกข์ความลำบากเหมือนกัน

นี่เราก้าวเข้ามาสู่วงแห่งพระพุทธศาสนา แม้จะให้ชื่ออันหนึ่งก็ไม่ผิดว่าโลกแห่งธรรมะ คือเป็นวงอันหนึ่งซึ่งอาศัยอยู่กับโลกทั่วๆ ไป เราจำเป็นจะต้องวิ่งเต้นชวนขายเพื่อเยียวยาสິงที่บกพร่อง หรือขัดขวางภายในจิตใจของเราให้ค่อยหมดไปเป็นลำดับ ถ้าเราก้าวเข้ามาสู่วงแห่งศาสนาว่าเป็นของลำบาก ไม่สามารถจะประพฤติดินให้เป็นไปตามแนวทางแห่งธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงประทานไว้แล้ว เราไปอยู่โลกไหนเราจึงจะสามารถปกครองตัวของเราได้ เพราะเราอยู่ในธรรมเราก็ไม่สามารถ เราอยู่ในโลกเราจะไปหาความสามารถมา

จากไหน เพราะความสามารถนั้นเกิดขึ้นจากเรา และความสามารถก็เกิดขึ้นจากเราคนเดียว

ขอให้คำนึงถึงเรื่องของตัวเองเสมอ ที่จะปรับปรุงตัวเองอย่างไร จึงจะเป็นไปเพื่อความอาจหาญว่าเริงต่อหน้าที่การงานของตนซึ่งอยู่ในวงแห่งพระศาสนา ประการหนึ่งเราที่อาศัยวงของพระศาสนา นี้ ได้ขบได้ฉันทได้อยู่ได้หลับได้นอน ได้ใช้ได้สอยด้วยความสะดวกสบายนี้เป็นมาเพราะเหตุใด ทุกสิ่งที่เราอาศัยอยู่นี้ เป็นมาจากเรื่องของพระพุทธเจ้าพระองค์เดียว ที่ทรงให้ความร่มเย็นเป็นสุขแก่โลก พระพุทธเจ้าที่จะได้อุบัติขึ้นมาในโลกนั้นทรงทำอย่างไร ไม่ได้ปรากฏว่าความอ่อนแอ ความขี้เกียจขี้คร้าน ความท้อแท้ ได้เข้าเคลือบแฝงในปฏิปทาของพระพุทธเจ้า และเคลือบแฝงในธรรมะที่ทรงประทานไว้ทุกบททุกบาท รวมแล้ว ๘๔,๐๐๐ พระธรรมขันธ์ ไม่ปรากฏว่าธรรมะบทใดที่เจอไปด้วยความท้อแท้อ่อนแอ ความเกียจคร้าน ความมั่งง่าย ความประพฤติดนตามอำเภอใจชอบ เพราะอำนาจแห่งกิเลสเป็นเครื่องผลักดันออกมา หรือเป็นเครื่องกดขี่บังคับ

พระพุทธเจ้าได้อุบัติขึ้นมา ไม่ได้อุบัติขึ้นมาเพราะธรรมลามกเหล่านี้ แต่อุบัติขึ้นมาเพราะความขยันหมั่นเพียร แกล้วกล้าสามารถที่จะปลดเปลื้องพระองค์ด้วยความเพียรทั้งนั้น จนปรากฏเป็นองค์พุทธะขึ้นมา และสอนอรุณสอนธรรมให้เราทั้งหลายได้รู้ร่องรอยเมื่อโลกทั้งหลายได้เห็นจริงตามหลักธรรมของพระพุทธเจ้าแล้วก็เกิดความเชื่อเลื่อมใส ผู้ที่บวชเข้ามาในพระศาสนาก็บวชเข้ามาเพราะความเชื่อเลื่อมใสในธรรมของพระองค์ท่าน ผู้ที่ให้อุปถัมภ์อุปฐากดูแลรักษา ให้ชีวิตจิตใจของนักบวชเป็นประจำก็คือศรัทธาญาติโยมท่านเหล่านี้ก็เป็นผู้มีศรัทธาแกล้วกล้าสามารถที่จะเสียสละของมีค่าของตน จะเป็นจำนวนมากน้อยไม่คำนึง หวังผลประโยชน์แก่ตนและส่วนรวมให้พระเจ้าพระสงฆ์ได้รับความสะดวกสบายในการประพฤติปฏิบัติ

ที่อยู่หลับนอนก็บำรุงรักษา มีศรัทธาสละทรัพย์ออกมาไม่คำนึงถึงคุณค่าราคาว่ามีเท่าไร ที่เราได้รับความสะดวกนี้ได้รับความสะดวกเนื่องมาจากคำว่าพุทธะ คือองค์ของศาสดา ซึ่งทรงดำเนินเป็นตัวอย่าง และวางร่องรอยแห่งธรรมะไว้พร้อมทั้งพระเมตตา ถ้าหากเราจะเป็นคนอ่อนแอ มองข้ามตัวเองไปเสียว่าทางโน้นจะดีที่นี้จะดี ที่นั่นจะดี แล้วจะไม่มีวันเป็นตัวของตัวเองได้ เอียงไปทางไหนก็เป็นเหตุให้ได้รับความทุกข์ความลำบากสำหรับเราที่ไปอาศัย จะไปอาศัยครูอาศัยอาจารย์อาศัยหมู่เพื่อน ถ้าเราเป็นตัวของตัวเองไม่ได้ตามกำลังของเรา ก็ทำหมู่เพื่อนให้เดือดร้อนลำบาก หนักอกหนักใจ ถ้าเป็นไม้ก็เป็นไม้ที่คดงอเหลือเกิน ขวางไม้ทั้งหลาย

เฉพาะอย่างยิ่งทุก ๆ ท่านโปรดได้ทราบว่า วัดป่าบ้านตาดนี้ไม่ใช่เป็นวัดแดนสวรรค์ พอที่ทุกอย่างจะเกิดขึ้นมาเอง แต่เกิดขึ้นมาด้วยความอุตสาหะพยายามวิงวอนขวนขวาย แม้ที่สุดข้อวัตรปฏิบัติที่ประจำองค์ของพระแต่ละรูป ๆ ก็เป็นเรื่องที่ตัวเองจะพยายามบำรงให้เกิดขึ้นด้วยความเข้มแข็ง ไม่ใช่เกิดขึ้นเอง ผู้ก้าวเข้ามาสู่ที่นี่ก็ดี จะไปสู่ที่ไหนก็ดี อย่าลืมนำคำที่พระพุทธเจ้าทรงสอนไว้ว่า ชันติ คือความอดทน วิริยะ คือความพากเพียร พากเพียรอะไรจึงจะเรียกว่าวิริยะ ชันติความอดทน อดทนต่ออะไรจึงจะเรียกว่าชันติที่ชอบธรรม และเป็นธรรมระดับใจของผู้นั้น

วิริยะ ก็คือเพียรในกิจการงานที่ชอบ ซึ่งจะสามารถผลิตผลให้ตนได้รับความสุข ความเจริญก้าวหน้าขึ้นไปเป็นลำดับ ชันติ ก็คือความอดทนต่อสิ่งที่มากระทบกระเทือน หรือความลำบากยากเย็นซึ่งใจของตัวเอง จะมีมากมีน้อย จะลำบากขนาดไหน ไม่ยอมปล่อยวางหน้าที่ของตน มีความอดทนบึกบึนต่อผู้เสมอ สมชื่อว่าเป็นลูกศิษย์พระตถาคตผู้มีความอดทนจนเป็นศาสดาของโลกได้ด้วยอำนาจแห่งความอดทน

การอบรมจิตใจเพื่อความสงบเยือกเย็นแก่ตนเอง เราต้องดูนิสัยของเรา ถ้าหากว่า นิสัยของเราเป็นผู้ที่มีกิเลสเบาบางอยู่แล้ว จะบำเพ็ญเพียงนิดหน่อยก็สามารถจะรู้ขึ้นมาได้ตามต้องการ แต่ถ้าเราบำเพ็ญอย่างนั้นผลไม่ปรากฏแล้ว ก็แสดงว่าเราจะต้องรีบเร่งหรือหนักมือเข้าไปเพื่อให้เห็นผลขึ้นมา ถ้าทำขนาดนั้นยังไม่เข้าใจอีก เราต้องหนักเข้าไปอีก ในทางความเพียร นั้นจึงชื่อว่าเป็นศิษย์ของพระตถาคต ไม่ใช่จะไปลูบ ๆ คลำ ๆ แล้วตั้งคะแนนขึ้นมาให้ธรรมะอยู่เหนืออำนาจของตัวเอง โดยที่ที่เราบำเพ็ญเพียรมาขนาดนี้ ขนาดนั้นนั้นตามหลักธรรมชาติของผู้มีความรู้สึกเช่นนั้น จะเพียงลูบ ๆ คลำ ๆ เท่านั้น แต่เข้าใจว่าตนนี้มีความเพียรกล้ายิ่งกว่าครูคือศาสดา แล้วก็ตั้งคะแนนให้ธรรมะว่าเราบำเพ็ญขนาดนี้ไม่เห็นมีผลประโยชน์อะไร เราไม่ควรจะบำเพ็ญต่อไป ออกไปเป็นฆราวาสเหยา เรือนยังดีกว่านี้

ถ้าคน ๆ นั้นออกไปเป็นฆราวาสเหยาเรือนดีแล้ว ธรรมพระพุทธเจ้าก็ลุ่มละลายฉิบหาย คนที่แสนเกียจคร้าน แสนท้อแท้อ่อนแอ แล้วจะไปดำเนินอะไรให้เป็นไป โลกก็ต้องอาศัยธรรมเป็นเครื่องดำเนินเพื่อความเจริญ ไม่ใช่จะเป็นไปเพื่อความเจริญได้ด้วยความเกียจคร้านความอ่อนแอ ผู้ที่ตั้งคะแนนให้ธรรมเป็นเครื่องกดขี่บังคับธรรมะคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าโดยวิธีที่กล่าวนี้ ก็จะไปตั้งคะแนนให้โลกอีกเหมือนกัน ตกลงก็ไม่มีโลกอยู่ เพราะไปที่ไหนก็คือโลกของเรา โลกเกียจคร้านโลกอ่อนแอนี้เอง ไปทำความเดือดร้อนรังควานแก่ตัวเองให้ได้รับความทุกข์ความทรมาน อยู่ที่ไหนก็ไม่สะดวกกายไม่สบายใจเพราะ

ความทุกข์ยากความลำบาก หากินไม่พอกปากพอท้อง เพราะความขยันหมั่นเพียรไม่มี จะบำเพ็ญในทางธรรมก็เป็นไปไม่ได้ โรคเกียจคร้านลงได้ฝังเข้าในหัวใจผู้ใดแล้ว ต้องทำผู้นั้นให้เป็นคนล้มละลายตั้งหลักฐานไม่ได้ นี่หลักสำคัญ

เราไม่ต้องไปตั้งคะแนนให้ธรรมะ ไม่ต้องไปบังคับให้ธรรมะมาให้ผลอย่างนั้นอย่างนี้ จะเป็นผลชั้นไหนก็ตาม ขอให้ตั้งคะแนนในตัวเองในเรื่องความเพียรเป็นหลักสำคัญ วันนี้ทำความเพียรขนาดนี้ไม่เห็นผล เราทราบเท่าที่เรานี้ไม่เห็นผล ก็เพราะความสามารถหรือการกระทำของเราไม่เพียงพอ เราต้องเพิ่มปริมาณเข้าอีก เพิ่มปริมาณความเพียร เพิ่มความสำรวมระวังเข้าทุกระยะการ หากยังไม่ปรากฏ เอ้า เพิ่มเข้าอีก พยายามระมัดระวังรักษาตัว สติกับความเพียรให้มีการจดจ่อเกี่ยวพันกันอยู่ตลอดเวลา แล้วผลนั้นเราไม่ต้องไปบังคับ เพราะผลก็จะเกิดขึ้นจากเหตุที่เราทำอยู่นั่นเอง ไม่ใช่ผู้หนึ่งผู้ใดจะมาตั้งคะแนนให้

แม้พระพุทธเจ้าพระองค์ก็ไม่ทรงตรัสไว้เลยว่า เป็นผู้ตั้งคะแนนให้ผู้ปฏิบัติทั้งหลาย บรรดาที่เป็นพุทธบริษัทของพระพุทธเจ้า ท่านมอบให้เป็นเรื่องของเหตุซึ่งผู้นั้นบำเพ็ญได้แค่ไหน แล้วผลจะเป็นของผู้นั้นขึ้นมา ตามลำดับแห่งเหตุที่มีมากน้อยสมบูรณ์หรือไม่ นี่หลักธรรมเป็นอย่างนี้ ลูกของพระพุทธเจ้าไม่ใช่คนซีเกียจอ่อนแอ ไม่ใช่คนตำหนิโน้นตำหนินี้ โดยไม่มองดูตัวว่าดีชั่วแค่ไหน ไปที่นั่นอากาศไม่ดี ไปที่นี่ที่อยู่ไม่สะดวก ไปที่โน้นอาหารการกินไม่ดี ไปที่โน้นหมู่เพื่อนไม่ดี นี่แสดงว่ามองข้ามตัวเอง

ที่ดีหรือที่ไม่ดีเหล่านั้นเป็นของมีอยู่ประจำโลก โลกนี้เต็มไปด้วยของดีและของไม่ดี แต่ผู้มีปัญญาเลือกเฟ้นเอาไปใช้เป็นประโยชน์สำหรับผู้นั้น ผู้ที่โง่เขลาที่จะได้ตั้งแต่การเที่ยวตำหนิโลกตำหนิสังสาร โดยไม่มีอะไรจะเกิดขึ้นในทางจิตใจแม้แต่ชนิดหนึ่งชื่อว่าความดีแล้ว แล้วก็มองเตลิดเปิดเปิงไปหมด ที่นี้ก็เลยอยู่กับโลกไม่ได้อีก ไปหาครูหาอาจารย์องค์ไหนก็คอยไปจ้องมองท่าน ท่านองค์นั้นเป็นยังไง ท่านองค์นี้เป็นยังไง ท่านดีขนาดไหน ไม่ดีขนาดไหน คอยจ้องมอง

ถ้าไปถูกองค์ที่ท่านดี ใจเราก็ไม่ได้มองดูเราว่าเราเป็นยังไง ถ้าไปถูกองค์ท่านที่เราเห็นว่าไม่ถูกกับจริตของเรา ก็ไปเหยียบย่ำตำหนิท่านว่าเป็นอย่างนั้นๆ โดยไม่ได้มองดูตัวเองว่าเท่ากึ่งกำหรือจึ่งเหลนหรือไม้ตัวของเรานั้น ทำไมจึงจะใหญ่โตยิ่งกว่าภูเขาทั้งลูก เหยียบย่ำทับถมครูบาอาจารย์ไปหมด อย่าเอาแต่ภูเขาทั้งลูกมันคือทิว คือเข้าใจว่าตัวนี้ดียิ่งตัวนี้ฉลาดพอ ตัวดียิ่งตัวฉลาดพอมันเลยทับ เลยไปมองเห็นตั้งแต่ข้างนอก ลืมดูตัวของตัวเลยจับหลักจับเกณฑ์ไม่ได้ ไปที่ไหนโลกก็ร้อน เพราะมันร้อนอยู่ที่หัวใจ ส่งออกไปนอก

ขอบเขตจักรวาลก็ได้ใจนี้ แต่มันจะเอาของดีหรือของชั่วมาให้ตัวเองนั้นแล้วแต่ผู้ที่จะปรุงจะคิดหาเอาเอง

การปฏิบัติธรรมไม่ว่าใครปฏิบัติก็ชื่อว่าทำงาน ต้องมีความลำบากเหมือนๆ กัน ถ้าหากเราจะเอานิสัยที่เราเคยสะดวกสบายมาตั้งแต่ทางโลกมาใช้ในทางธรรมะ นั่นก็จะทำให้เราเหลว คือตามธรรมดาที่เราอยู่ในโลกนั้นมันต่างกัน สำหรับตระกูลและทรัพย์สินสมบัติเงินทองของแต่ละครอบครัว ถ้าพ่อแม่เป็นคนมั่งมี ลูกก็ได้รับความสะดวกสบาย คิดอะไรต้องการอะไรก็ได้สมมักสมหมาย เมื่อเคยอยู่สะดวกสบาย เวลาออกปฏิบัติธรรมะก็จะให้เป็นความสะดวกสบายอย่างนั้นมันเป็นไปได้ เราต้องมาพึ่งตัวเอง นี่หลักสำคัญ

จิตนิสัยนั้นเคยฝังอยู่ในใจ เวลาออกมาแล้วทำตัวให้อ่อนแอ เลยหาหลักเกณฑ์ไม่ได้ ไปที่นั่นตำหนินั้น ไปที่นั่นตำหนินี้ ตัวเองที่เป็นคนขวางโลกเลยไม่ตำหนิ ขวางทั้งโลกขวางทั้งธรรมเลยไม่ตำหนิ นี้อีกหาที่แก้ไม่ได้ ตกลงก็เป็นโมฆบุรุษ เป็นคนเปล่าในวงแห่งผ้ากาสาพัสตร์คือนักบวช ซึ่งเป็นผู้ควรจะดีให้เป็นที่ร่มเย็นของตัวเองและโลกสงสารให้ได้ กราบไหว้ หรือได้รับความร่มเย็นไปด้วย พลอยให้เป็นที่ลุ่มละลายไปหมดภายในตัว

เรื่องของนักบวชแล้วต้องเป็นนักไตร่ตรองดูเหตุดูผล ดูความประพฤติของตัวเอง บกพร่องจุดไหนรีบแก้ไขเป็นลำดับไปเท่านั้น ไม่ต้องเอาเรื่องคำว่าง่ายหรือว่ายากเข้ามาเกี่ยวข้องในวงงานของตน จะง่ายหรือยากก็จะทำให้ถูกต้องหรือให้สมบูรณ์ขึ้นตามที่ตนตั้งจุดมุ่งหวังไว้แล้ว นั่นเป็นหลักสำคัญ ถ้าเราไม่ไปตั้งคะแนนให้ธรรมะ แต่มาตั้งคะแนนให้ตัวเองแล้วนั้นละเราจะดี สังเกตตัวเองบกพร่องตรงไหน พยายามปรับปรุงให้ดีขึ้น ไม่ใช่จะบกพร่องอยู่ตลอดเวลา เมื่อได้ถูกการสังเกตหรือซ่อมแซมด้วยตัวเองในทางความประพฤติจะต้องมีวันดีขึ้น

จิตไม่ว่าจิตใคร จิตที่เกิดมาในโลกนี้เป็นจิตที่มีกิเลสด้วยกัน อย่าเข้าใจว่าจิตของใครจะเก่งกล้าสามารถไปโดยที่ไม่ได้อบรม จะฉลาดแสนฉลาดแค่ไหนก็ฉลาดอยู่ในวงแห่งกิเลส เหมือนนักโทษในเรือนจำจะเป็นนักโทษเพียงสามเดือนสี่เดือนหรือสามปี ห้าปี สิบปีหรือตลอดชีวิต เขาจะเรียกนักโทษด้วยกันทั้งนั้น เพราะอยู่ในวงแห่งผู้คุมขัง เป็นคนหมดความหมายที่โลกเขาไม่ต้องการ เรื่องของจิตที่มีกิเลสจะฉลาดขนาดไหนก็ฉลาดไป หากอยู่ในวงนั้น ถ้าไม่อาศัยการอบรมแก้ไขตนเองแล้ว จะผ่านพ้นความโง่ภายในตัวเองไปไม่ได้ ถึงฉลาดก็ฉลาดเพื่อโง่ นำความทุกข์เดือดร้อนมาเพื่อตัวเองอยู่นั้นแล หากไม่มีธรรมะเป็นเครื่องบำรุงหรือแนะนำอยู่ด้วย ปลอຍให้แต่ความรู้ความฉลาดเป็นไปในทางโลกล้วนๆ แล้วต้องเป็นอย่างนั้น

คำว่าธรรมะนี้ไม่ใช่ว่าจะต้องเขียนเบอร์ติดไว้ในบุคคลคนนั้นๆ แต่เป็นธรรมะในหลักธรรมชาติซึ่งใครจะให้ชื่อให้นาม ไม่ให้ชื่อให้นามก็ตาม เมื่อทำถูก ธรรมะก็คือความถูกนั่นเอง เราบวชเข้ามาในศาสนา ตั้งหน้ามาฝึกหัดนิสัยดัดแปลงตัวเอง เรื่องประเพณีของโลกที่เคยผ่านมาแล้วเป็นยังไง ไม่ต้องเอามาเกี่ยวข้องกับวงของพระ ในวงปฏิบัติของเรา นอกจากจะพยายามแก้ไขออกไป สิ่งใดที่เห็นว่าจะจะเป็นเครื่องกั่วงวลหรือเป็นอุปสรรคแก่ตนเอง ฝืนคิดไปมากเท่าไรก็ต้องเป็นทุกข์ถ้าสิ่งใดที่เป็นความผิดแล้ว ต้องพยายามปล่อยวางเป็นลำดับไป ไม่ควรนำมาเกี่ยวข้องกับภายในใจ นี่เราจะเข้าไปเพื่อความสะดวกสบาย

เอ้า ทุกข์ก็ให้ทุกข์ คนอยู่ด้วยกันไม่ใช่ทุกข์แต่เรา เช่นอยู่ในวัดนี้มีที่รูป..พระ ต้องทุกข์ด้วยกัน เพราะเป็นนักบวชด้วยกัน อาศัยชีวิตความเป็นอยู่จากชาวบ้านด้วยกัน อยู่ในวงล้อมแห่งดินฟ้าอากาศเหมือนกัน อยู่ในวงล้อมแห่งธาตุขันธ์ซึ่งเป็นเครื่องบีบบังคับอยู่ตลอดเวลาเหมือนกัน อยู่ในวงล้อมของกิเลสซึ่งเป็นเครื่องบีบบังคับภายในใจโดยเฉพาะเหมือนกัน ใครจะมีความสุขแค่ไหน นอกจากจะพยายามฝึกฝนอบรมดัดแปลงตนเองให้ถูกตามหลักของธรรมะแล้ว ก็จะมีโอกาสปลดเปลื้องไปได้วันละเล็กวันละน้อย และจะกลายเป็นคนสะดวกขึ้นมากภายในใจ

ใจถ้ามีธรรมแล้วสะดวกทั้งนั้น อยู่ที่ไหนก็สะดวก นั่งอยู่โคนต้นไม้ก็สะดวก อยู่อัฟโภกาสก็สะดวก อยู่ในถ้ำในเขาในเหวที่ไหนก็สะดวก อดบั้งอิมบั้งก็สะดวก อาหารหวานคาวประเภทไหนได้มารับประทานพอยังอึดภาพให้เป็นไปในวันหนึ่งๆ เท่านั้นสะดวกไปหมด ไม่ได้คำนึงถึงเรื่องใดๆ ทั้งนั้น เข้มทิศมุ่งแต่บรรณธรรม เพื่อถอดถอนสิ่งที่เป็นข้าศึกต่อตนเอง ผู้นั้นแลสะดวกสบาย อยู่ไหนไม่เป็นภัยแก่ตนเอง อยู่ได้อย่างสบาย ประพฤติธรรมได้ด้วยความสะดวกไม่ใช่อุปสรรคต่อตนเอง

เรื่องทำการกิดขวางตนเองโดยเจ้าตัวไม่รู้นี้เป็นเรื่องสำคัญ หาแต่เรื่องก่อแต่เรื่องอยู่ทั้งวันทั้งคืน มานั่งภาวนาก็ดี เดินจงกรมก็ดี สักแต่ว่าทำก้าวไปก้าวมา สักแต่ว่ากายที่ นั่งอยู่เหมือนหิวตอ แต่ความรู้สึกที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับธรรมะหรือไม่นั้นไม่ได้คำนึง ในขณะเดียวกันมีแต่โลกล้วนๆ สัญญาอดีตเกี่ยวกับเรื่องอะไรต่ออะไร สัญญาอนาคตหมายไปว่าจะเป็นอย่างไรต่อไป เรื่องความเป็นมาเป็นยังไง เรื่องความจะเป็นไปข้างหน้าเป็นยังไง เกี่ยวกับทางโลกทางสงสาร รูปนั้นเป็นยังไง เสียงนี้เป็นยังไง ยุ่งไปหมดตั้งแต่เรื่องเครื่องพัวพันภายในจิตใจทั้งนั้น แล้วจะหาความสงบสบายมาจากที่ไหนในวงแห่งธรรมะคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า

เมื่อธรรมะแทรกเข้าภายในจิตใจไม่ได้ แต่ปล่อยให้โลกล้วนๆ ซึ่งเต็มไปด้วยกิเลส ตัณหาล้อมรอบและผูกมัดรัดรั้งทั่วทั้งจิตตลอดเวลาด้วยแล้ว เราจะหาความสุขความสบาย จากองค์ธรรมะคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้ามาจากที่ไหน เพราะธรรมะแทรกซึมไม่ได้ เพียง ขณะเดียวก็ไม่มี นอกจากมีแต่โลกล้วนๆ หนาแน่นอยู่ภายในจิตใจ โลกกิเลสโลกมืดแปด ด้าน เราจะหาความสุขจากที่ไหน ที่บำเพ็ญจิตใจมันเป็นไปไม่ได้ เพราะเป็นเพียงกิริยาที่ เดินที่นั่งที่ท่าทำความเพียรเท่านั้น ไม่มีสาระสำคัญอะไรในหลักการเดินการนั่งภาวนานั้น เลย แล้วจะหาความสุขความสบายภายในใจมาได้ยังไง

ผู้จะหาความสุขความสบายให้แก่จิตใจได้ต้องเป็นผู้ฝืน ฝืนอารมณ์ที่เป็นข้าศึก แก่ อารมณ์ที่เป็นข้าศึก ส่งเสริมอารมณ์ที่เป็นธรรมะให้เข้าแทรกสิงภายในใจ จนมีธรรมะ ล้อมรอบภายในใจ กลายเป็นความสงบขึ้นมา ใจก็เยือกเย็นสบาย มองเห็นหมู่เห็นเพื่อนก็ เป็นมิตรเป็นสหาย มองเห็นครูเห็นอาจารย์ก็เป็นที่เคารพกราบไหว้ มองเห็นผู้เห็นคนก็ เป็นที่สงสาร เพราะมองเห็นตัวเป็นธรรม ถ้าตรงกันข้ามแล้วมองเห็นอะไรมีตั้งแต่เป็นพิษ เป็นภัยเป็นข้าศึกศัตรูทั้งนั้น แต่สิ่งใดที่จะเป็นข้าศึกศัตรูนั้นถือว่าเป็นมิตรอีกแล้ว รูป เสียง กลิ่น รส เครื่องสัมผัส ซึ่งจะเป็นข้าศึกต่อตนเอง ถือว่าเป็นมิตรอันสนิทสนม แล้วจิตใจก็ กลมกลืนกับเรื่องนั้นตลอดเวลา จึงหาความสุขความสบายภายในใจไม่ได้

แม้จะนั่งสมาธิตลอดรุ่งก็ตาม เดินจงกรมตลอดคืนก็ตาม จะไม่มีผลอะไรเกิดขึ้น จากกิริยาที่ทำเช่นนั้นเลย สำหรับบุคคลผู้ไม่มีความเพียรอันสัมปยุตด้วยสติ กำจัดสิ่งที่เป็น ข้าศึกต่อตนเอง จะไม่มีทางผ่านพ้นไปได้ เราอย่าถือว่ากิริยาเหล่านี้เป็นธรรมะของ พระพุทธเจ้า สิ่งที่เป็นธรรมะจริงๆ ก็คือความเพียรที่เป็นไปด้วยสติ ด้วยความจงใจ ไม่ เผอเรอต่อตนเอง นั่นแหละเป็นหลักความเพียร จะไม่บอกว่าเป็นความเพียรก็คือความเพียร นั่นเอง ขอให้ทำความสำนึกในตัวของเราเสมอ อย่าเอาความยุ่งความยากความลำบากเข้า มาเป็นเครื่องบริกรรม โดยไม่ได้พิจารณาเห็นทุกชั้นนั้นเพื่อการถอดถอน แต่เป็นเครื่องที่จะ ส่งเสริมทุกข์ให้มีมากขึ้นเมื่อนำสิ่งเหล่านั้นมาเกี่ยวข้องกับใจ

ลูกศิษย์ของพระพุทธเจ้าออกบวชในศาสนา ปราภฏชื่อลีโอนามสะเทือนสะท้านทั่ว ทั้งไตรโลกธาตุว่าเป็นผู้มีความขยันหมั่นเพียร สามารถคว้าเอาชัยชนะมาได้เป็นชั้นๆ จนถึง ชั้นยอดเยี่ยมแห่งธรรมะ เราบวชในศาสนาทำไมจะให้เขาได้เล่าลือว่าเป็นคนขี้เกียจขี้คร้าน คนท้อแท้อ่อนแอ แล้วจะนำเอาความแพ้กกลับไปบ้านมีอย่างเธอ เรามาหาธรรมทำไมจะ ได้โลกล้วนๆ กลับบ้าน โลกนั้นอยู่ที่ไหนมันก็มีในหัวใจของบุคคล จิตต้องอาศัยการบเร้า

การอบรมสั่งสอนไตร่ตรองซ้ำๆ ซากๆ จากตนเองเสมอ ไม่เช่นนั้นจะไม่มีทางเดินเพื่อ
อรรถเพื่อธรรมได้ พวกกันพิจารณาให้ดี

สอนหมู่เพื่อนมาก็เป็นเวลาหลายปี สอนสุดสติกำลังความสามารถ ไม่ว่าธรรมะชั้น
ไหนๆ นำออกมาหมดจนไม่มีอะไรเหลือภายในตัวเอง นอกจากนั้นยังอัดเทป ยังถอดออก
พิมพ์อีกไม่รู้กี่เล่ม อันนี้เป็นส่วนย่อยๆ ที่เทศน์ให้หมู่เพื่อนฟังมาเป็นเวลาดั้งลิบกว่าปีแล้ว
นี่จะเป็นจำนวนมากแค่ไหน สำหรับท่านผู้มาอาศัยก็สอนเต็มเม็ดเต็มหน่วยไม่มีปิดบังลี้ลับ
ไว้ ใครจะดำเนินก็ดำเนิน ใครจะเชื่อก็เชื่อ ใครไม่เชื่อก็ไม่เชื่อเท่านั้น ผู้เทศน์ก็ไม่ได้ได้ชั่ว
อะไรจากความเชื่อหรือความไม่เชื่อนั้น นอกจากหมดการเทศน์แล้วก็เป็นเรื่องของตัวเอง
อยู่เฉพะ จะมาตำหนิให้เสียก็ไม่มีอะไรจะเสีย จะมาชมให้ดีก็ไม่มีอะไรจะดี นอกจากจะดี
จะชั่วอยู่กับผู้ผู้ชมเท่านั้น เพราะออกจากหัวใจคนนั้น เหตุออกจากที่ไหนผลก็จะมีที่นั่น
เรื่องดีก็ดีเรื่องชมาก็ดี ผลดีผลชั่วมันก็จะเกิดขึ้นที่นั่น เป็นเรื่องของผู้นั้นรับเอง

สิ่งที่มุ่งประสงค์อย่างยิ่งก็คือว่า ถ้าเราเป็นผู้มุ่งธรรมอย่างจริงจังแล้ว หลักธรรมที่
ท่านสอนยังนำไปตัดแปลงตนเอง นั้นแหละหลักเหตุอยู่ที่นั่น ผลจะไม่ต้องไปหาที่ไหน
ท่านเทศน์ไปไหนก็จะไปถูกเรื่องของตัวเอง ถ้าตนรู้จักจะไปเข้าใจในนั้นหมด ท่านเทศน์เรื่อง
ของเราเราก็รู้อย่างนี้ นั่น มันเป็นอันเดียวกัน ชั้นนี้เป็นอันเดียวกัน จิตเป็นอันเดียวกัน มี
ความรู้สึกเช่นเดียวกัน เรื่องอริยสัจธรรมทั้งสี่ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค ของท่านของเรา
เหมือนกัน เหมือนกับว่าเป็นอันเดียวกัน คือเป็นอันเดียวกันในหลักธรรมชาติ มันมีด้วยกัน
ทุกคน แม้จะต่างก็เพียงแต่ว่าชื่อนาย ก. นาย ข. พระ ก. พระ ข. แต่เรื่องของสัจธรรมแล้ว
เหมือนกัน

ถ้าเราได้พิจารณาตามที่ท่านสอน เรื่องของเราก็จะเป็นเหมือนกับเรื่องของ
พระพุทธเจ้าเป็นลำดับลงมา ตลอดมรรคผลนิพพานจะไม่มีอะไรผิดแปลกกัน ไม่มีกาลมี
สมัยมากดขี่บังคับไว้ด้วย นอกจากเรื่องของเหตุเท่านั้นเป็นเรื่องสำคัญ จะเป็นผู้สามารถ
ผลิตผลออกมาได้เป็นชั้นๆ ตามแต่อำนาจของเหตุมีมากน้อย ถ้าถึงขั้นสมบูรณ์เต็มที่ ผล
จะรอดตัวอยู่ไม่ได้ ต้องแสดงออกมาอย่างแน่นอน

อยากฟังเหลือเกินผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติของหมู่เพื่อน และเกิดขึ้นจากการ
แนะนำพร่ำสอนหมู่เพื่อนด้วยความเสียสละทุกอย่าง และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหมู่เพื่อนจะ
เป็นผู้นำพระศาสนาต่อไป ให้เป็นที่ร่มเย็นแก่ตนเองและประชาชน ทั้งวงของพระและ
ฆราวาส ดังนั้นจงพยายามปรับปรุงตัวเองซึ่งเป็นหลักสำคัญยิ่งกว่าส่วนอื่นใดให้ดี เรื่องผล
พลอยได้นั้นก็จะกั้นกางไม่ได้เหมือนกัน นอกจากผลสำคัญที่เกิดขึ้นจากตัวเองแล้ว ยังจะมี

ผลพลอยได้ไปอีก ทำให้บ้านเมืองได้รับความร่มเย็นเป็นสุข ก็เชื่อว่าเป็นผลพลอยได้จากเรา
ผู้ทำตัวให้ดีแล้ว จึงขอยุติธรรมเทศนาเพียงเท่านี้

รับฟังรับชมพระธรรมเทศนาของหลวงตา ได้ที่

www.Luangta.com หรือ www.Luangta.or.th

และรับฟังจากสถานีวิทยุสวนแสงธรรม กรุงเทพฯ และสถานีวิทยุอุดร

FM 103.25 MHz